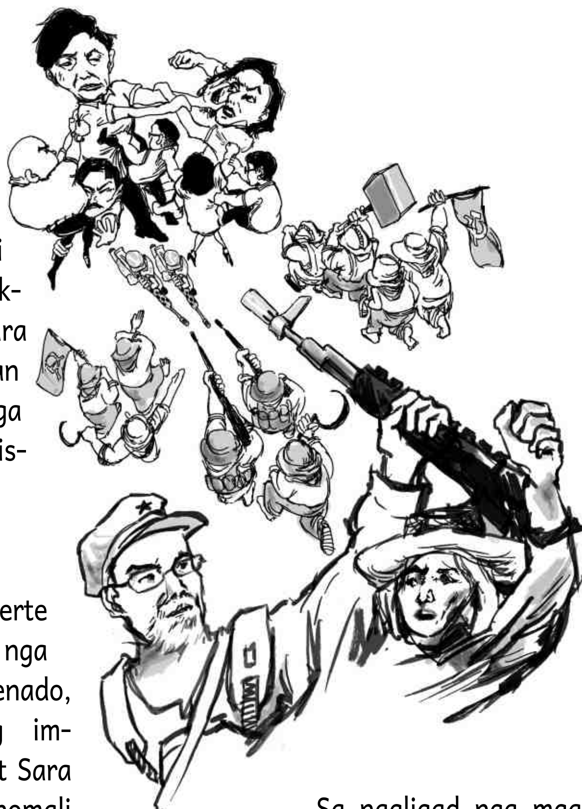
ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo
Edisyon nga Hiligaynon
Tuig LVI No. 9
Mayo 7, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Armadong rebolusyon ang matuod nga solusyon

Ginabuyagyag sang nagahari nga sistema ang kaugalingon sini nga kagarukan sa nagakatabo subong nga reaksyonaryong eleksyon. Sa nagligad nga mga binulan sang pagpangkampanya para sa piniliay sa senado, kongreso kag mga lokal nga gobyerno, nasaksikhan sang pumuluyo kon paano ang eleksyon sa Pilipinas dominado sang mga dinastiya kag partido nga nagatiglawas sa interes sang mga imperyalistang dumuluong kag pipila lang kag indi sang mayoriya sang pumuluyo.

Ang eleksyon 2025 ginaharian sang pinakagaruk nga mga hubon sang nagahari nga sahi: sang mga Marcos kag Duterte, nga lunsay batulan sa korapsyon, pagpangsumpo kag pagpamigos sa pumuluyo, kag sa pagka-sunod-sunoran sa mga dikta sang imperyalistang dumuluong. Pareho sila subong nga nagadis-uganay para mauyatan ang gahum sa katuyuan nga palaparon ang ila manggad kag burukratiko nga prebilihiyo, kag makapalagyo sa mga salabton sa mga krimen nila sa pumuluyo.

Luyag sang hubon ni Marcos nga harian ang kongreso, senado kag mga LGU para mas pa nga mapahugot ang kontrol sa poder kag tugahon ang kondisyon para makapadugay sa gahum ang ila dinastiya lapaw sa 2028. Ang pagkabilanggo kay Duterte sa International Criminal Court kon diin naga-atubang siya sang krimen batuk sa katawhan ginhatagan ligwa ni Marcos sa pagtinguha nga idiskaril ang mga karibal niya sa pulitika. Wala-tuo ang palagwaon kag gimik sang rehimen Marcos agud makuha ang malapad nga suporta sang pumuluyo. Apang, napaslawan ini nga tabunan ang malala nga krisis sang kapigaduhon dulot sang wala sang katapusan nga pagsaka sang presyo sang mga balaklon, manubo nga sweldo kag kawad-on sang palangabuhian.

Nagalagas ang mga Duterte nga mapasulod ang bastante nga isip sang ila mga tinawo sa Senado, mayor para upangan ang impeachment kay Vice President Sara Duterte, nga akusado sa maanomaliya nga paggasto sa ginatos ka milyon ka piso nga badyet sang gobyerno. Agud kuhaon ang simpatiya sang pumuluyo, ginapaguwa nila nga sila mga biktima sang pangpulitika nga pagpang-ipit ni Marcos. Apang napaslawan sila nga panason ang preska nga handumanan sang masa sang malaparan nga kalakasan kag pagantus sa idalum sang nagligad nga rehimen, kag tabunan ang singgit sang pumuluyo para sa hustisya sa tanan nga biktima sang pasistang krimen sang tirano nga Duterte.

Ginapakita sang dominasyon sang duha ka garuk nga hubon sa eleksyon 2025 ang makasuluka nga piniliay sa idalum sang mala-kolonyal kag mala-pyudal nga sistema sa Pilipinas. Paindisanay ini sang pipila nga mga gamhanan. Wala sang matuod nga espasyo ang pag-entra sang masang pigos kag ginahimuslan. Ginapaguwa nga demokratiko ang eleksyon, bisan ang kamatuoran, para lang ini sa mga burukratikong kapitalista nga mga burgesya kumprador kag agalon mayduta.

Sa nagligad nga mga binulan, nagtuga sang mabaskog nga gahod ang pagpakigbahin sang mga demokratiko, progresibo kag makibanwahanon nga kandidato kag partido sa eleksyon sa senado kag kongreso. Gindala nila sa kampanyang eleksyon ang mga panawagan para sa makabuhi nga suhol kag sweldo, matuod nga reporma sa duta, pagpanubo sang presyo sang mga balaklon, libre nga serbisyo pang-ikaayong-lawas kag edukasyon, trabaho, kinamatarung, kahilwayan kag iban pa nga demanda sang pumuluyo. Naghalin ang kadam-an sa ila sa kubay sang mga mangunguma kag mamumugon, mga imol nga taga-syudad, mangingisda, drayber kag iban pa nga pigos nga sektor.

Kabaliskaran sini, ang mga reaksyonaryong pulitiko nagapabungol-bungol sa mga singgit sang pumuluyo. Kung mag-postura man nga makamasa, ini tubtob lang sa eleksyon. Gamit ang ila madalom nga bubon sang manggad, ginadominahan man nila subong ang piniliay

party-list kag ginakuhaan sang lugar ang mga partido nga matuod nga nagatiglawas sa mga imol nga sektor sang katilingban.

Ginatos ka milyon ka piso ang gasto nila para sa mga pasayod sa radyo kag telebisyon, agud pun-on ang mga pader kag poste sang ila mga poster kag mangbudbod sang mga kamiseta nga may tatak sang ila hitsura kag ngalan. Kadungan sini, nagtinuhaw nga daw ohong ang mga sarbey para impluwensiyahan ang panghuna-huna sang pumuluyo. Upod sini ang paggamit sang mga bayaran nga taga-impluwensiya sa *social media* agud iduso ang talakayan pabor sa interes sang mga pulitiko nga partido. Ginatos ka milyon ka piso ang segurado nga magabaha pa samtang nagahilapit ang mismo adlaw sang piniliay para ipangbakal sang boto.

Wala-tuo ang mga kaso sang pagpatay kag kalakasan sang mga nagasumpunganay nga pulitiko sa lain-lain nga bahin sang pungsod. Kalakasan naman sang estado ang ginagamit sang mga ahente sang militar, pulis kag NTF-Elcac para ipiton ang mga progresibong kandidato kag partido, sa dagway sang pagpangtiktik, pagpasaka sang himo-himo nga kaso, pag-aresto kag pagbilanggo, kag pagpangkugmat sa ila mga pwersa kag taga-suporta.

Segurado nga liwat nga gamiton sang nagapungko sa gahum ang dekompyuter nga pag-isip sa mga boto agud magpabor sa ila ang mangin resulta sang piniliay. Gani nagabaskog ang panawagan para sa manomano nga pag-isip sang boto nga magahatag kuntani sang dako nga kasegurohan sa husto nga pag-isip sang mga boto. Apang, padayon ini nga ginabalewala sang Comelec. Ginatantya nga dako nga isip sang mga Pilipinong migranteng mamumugon ang indi makaboto tungod sa ginhimo nga *online voting*.

Bisan diin man sa Marcos ukon mga Duterte ang magdaog sa maabot nga piniliay, segurado nga padayon kag mas magdasig ang pagkagaruk sang reaksyonaryong estado, sa atubang sang wala sang kasolbaran nga krisis sang nagahari nga sistema. Padayon ini nga magapatuman sang mga programa kag laye nga pabor sa interes sang imperyalismong US, sang dalagko nga dumuluong kumpaniya kag sang mga nagahari nga sahi, nga magadala sang mas labi pa nga pag-antus sa pumuluyo. Segurado nga magalala pa ang korapsyon sa pagbawi sang mga burukrata kapitalista sang ginatos ka milyon nga ginkapital nila sa eleksyon.

Dapat padayon nga palig-unon ang solidong organisasyon sa kubay sang pumuluyong Pilipino kag magpanikasog sa dalan sang militanteng paghimakas, ilabi na sa pag-atubang sang mga dalagko nga away sa maabot nga mga binulan kag tuig, lakip ang pagbukas sang pag-hearing sa Senado angot sa *impeachment* ni Sara Duterte kag pagbista kay Rodrigo Duterte sa ICC,subongman batuk sa nagasingki nga pagpasilabot militar sang US sa Pilipinas kag pagpanulsol sang gyera kontra sa China, sa pagpakapapet ni Marcos, sa kontra-pumuluyo kag paantus nga patakaran, korapsyon, pagka-inutil kag pasistang pagpanumpo kag pagpang-atake sang rehimen Marcos sa pumuluyo.

Sa nagligad nga mga binulan, tuman ka damo na naman ang nabuksan nga mata sa kagarukan sang reaksyonaryong eleksyon kag peke nga demokrasya sa idalum sang nagahari nga sistema. Ginapakita sini sa pumuluyo nga matuod gid nga ang rebolusyonaryong pagbag-o ang solusyon sa mga pundamental nga problema sang pumuluyo. Tayuyon nga nagabaskog kag nagalapad ang National Democratic Front kag tanan nga katapo sini nga organisasyon, kag ginahimo ang tanan nga masarangan agud magbulig sa pagpabaskog sang Bagong Hukbong Bayan kag pagsulong sa armadong paghimakas.

Sa kaumhan, padayon nga nakapangibabaw kag nakapabaskog ang BHB sa wala puas kag brutal nga gyera sang pagpanumpo sang rehimen Marcos. Padayon nga ginapadalum kag ginapalapad sang BHB ang angot sini sa masang mangunguma agud isulong ang ila mga paghimakas nga kontra-imperyalista, konta-pasista kag kontra-pyudal, pabaskugon ang ila mga organisasyon masa, kag ilunsar ang masarangan nga mga taktikal nga opensiba. Sa giya sang Partido kag sang kahublagan panadlong, segurado nga padayon nga usoyon sang inaway banwa ang dalan sang pagsulong. AB

ANG Bayan

Tuig LVI No. 9 | Mayo 7, 2025

Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Kaundan

Editoryal: Armadong rebolusyon ang matuod nga solusyon 1
₱1,200 pungsodnon nga makabuhi nga sweldo 3
Kahimtangan sang sahing mamumugon sa ST 4
Kabankalan 7, mga maayo nga anak sang Negros Island 5
Ika-52 nga anibersaryo sang NDFP, ginsaulog 5
Ang wala nagahupas nga suporta sang masa 6
Bag-o nga kumand sang AFP, pwersa sang US 7
Sa malip-ot nga pulong 8
Doktrina nga CVE sang US, gingamit sang NTF-Elcac 9
Mga protesta 9
Duha ka lider-mass sa ST, gin-abdak 10

Ang Ang Bayan ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng PIipinas

ang.bayan@cpp.ph

₱1,200 nga pungsodnon nga makabuhi nga sweldo, panawagan sa Mayo 1

Masobra sa 7,000 ka mamumugon, lakip ang pamatan-on kag iban pa nga demokratikong sektor, ang nagmartsa padulong sa Mendiola sa Manila sadtong Mayo 1, Adlaw sang Pangabudlay. Nagapanawagan sila nga ipasaka ang sweldo sa makabuhi nga lebel sa bug-os nga pungsod. May amo man nga hublag ang mga mamumugon sa mga syudad sang Baguio, Angeles, Calamba, Naga, Cebu, Iloilo, Roxas, Bacolod, kag Davao, kag sa banwa sang Rosario sa Cavite.

Suno sa mga mamumugon, nagakadapat lang nga pasakaon ang minimum nga sweldo sa makabuhi nga lebel nga ₱1,200 tungod sa nagasaka nga bili sang pangabuhi kag pila ka dekada nga gin-ipit ang pagsaka sang sweldo. Sa subong, yara sa 36% tubtob 54% ang ginabaton nga sweldo sang mga mamumugon kumparar sa ila kinahanglanon. Ginagiit nila nga bungkagon ang mga *regional wage board* nga nagatalana sang sensilyo nga pagsaka. Panawagan man nila ang pagtapos sa kontraktwalisasyon kag pagpangapin sa kinamatarung sa unyon, lakip ang kinamatarung sa pag-organisa kag kolektibong pakig-negosasyon.

₱200 *across-the-board*

Kadungan sang panawagan sa makabuhi nga sweldo, ginaduso sang National Wage Coalition (NWC) ang pagpasar sang laye nga ₱200 dugang nga sweldo para gilayon nga hatagan sang kasulhayan ang mga mamumugon. Ginasulong sang koalisyon ang rekomendasyon sa atubang sang pila ka tuig nga pagka-atrasar sang mga rekomendasyon nga dugang nga sweldo sa Kongreso kag Senado.Kon maduso, ini ang una nga pungsodnon nga saka-sweldo nga ipaagi sa layi sa nagligad nga 36 ka tuig. Ginabug-os ang NWC sang 30 ka mga sentro sang pamugon, lakip ang KMU.

Pareho sang ginasigahum, ginsulit lang ni Ferdinand Marcos ang sabat nga "tun-an" ang ginproponer nga dugang sweldo. Kabaliskaran ini sa kadasigon sa pagpasar sang rehimen sang mando ehekutibo nga nagadugang sang ₱200 nga inadlaw nga alawans sa mga soldado kag pulis subong nga tuig.

Diskriminasyon sa sweldo sa kaumhan

Makabuhi nga sweldo man ang panawagan sang mga mamumugon sa agrikultura sa Adlaw sang Pangabudlay. Suno sa Unyon ng mga Manggagawa sa Agrikultura (UMA), kon manubo na ang sweldo sa kasyudaran, mas manubo pa ang sweldo sang mga mamumugon sa uma sa pihak sang malahalon nga papel nila sa produksyon sang pagkaon.

Daw kasubong nga mga "third class citizen" ukon manubo nga klase sang pumuluyo ang mga mamumugon sa kaumhan, suno sa UMA.Sa Eastern Visayas, halimbawa, yara sa ₱390 lang ang sweldo sang mga mamumugon sa agrikultura, nga 32.5% lang sang makabuhi nga sweldo. Sa Negros, kon diin makita ang mga dalagko nga asyenda, linibo ka mga mamumugon sa kampo ang nahigot sa sistema nga pakyaw nga mas manubo pa sa gintalana nga minimum nga sweldo ang ginabaton para sa mga mamumugon sa agrikultura.

Dugang sa barat nga sweldo, nagaatubang man sila sang indi makatawo kag peligroso nga mga kondisyon sa trabaho. Masami sila nga nabulad sa makatalagam nga mga kemikal, grabe nga init sang adlaw kag iban pa nga sitwasyon nga makapalain sa ikaayong lawas.

Hangkat sa mga mamumugon nga Pilipino

Sa pahayag sang Partido Komunista ng Pilipinas sa Adlaw sang Pangabudlay, gina-engganyo sini ang mamumugon nga Pilipino nga mag-isa kag maghulag para magserbe nga malig-on nga haligi, malapad nga pwersa kag nagapamuno sa paghimakas sang pumuluyong Pilipino para sa pungsodnon kag sosyal nga kahilwayan.

Dapat nila isulong ang militante nga mga paghimakas unyon para ipakigbato ang makabuhi nga sweldo, kag pangapinan ang demokratikong interes kag kaayuhan sang mga mamumugon, siling sini. Dapat nila uyatan kag gamiton ang welga bilang armas sa ila mga paghimakas pang-ekonomiya kag pangpulitika.

Siling sang Partido, dapat ibutang sang mga Pilipinong mamumugon sa unahan sang mga paghimakas pungsodnon ang ila hanay, lakip ang pagpakig-away batuk sa korapsyon sang nagahari nga rehimen, mga pasistang krimen, wala-untat nga pagsaka sang presyo sang mga balaklon kag patarasak nga importasyon sang bugas. Dapat nila palanugon ang panawagan para sa matuod nga reporma sa duta kag pungsodnon nga industriyalisasyon kag pungsodnon nga demokrasya.

Dapat man nga pakig-awayan ang Balikatan kag mga *war games* nga pagpanggarit-garit sang gyera sang US kag ang pagpakapapet sang rehimen Marcos sa iya imperyalistang amo. Nagapanawagan man ini sa mga Pilipinong mamumugon nga ipakita ang pagpakig-isa sa pumuluyong Palestino batuk sa henosidyo sang Zionistang estado sang Israel. AB

Kahimtangan sang sahing mamumugon sa Southern Tagalog

Makita ang pinakadako nga isip sang mga mamumugon nga Pilipino sa Southern Tagalog. Sa kabilogan, 18% sang bug-os nga pwersa sang pangabudlay sang pungsod yara sa rehiyon. Nagapangaduha diri ang National Capital Region kon diin naga-isip sa 10.4 milyon ang mga mamumugon. Nakakonsentrar sa Calabarzon ang 12.1 milyon sa 14.2 milyon nga pwersa sang pangabudlay sang rehiyon.

Indi pa lakip diri ang wala ginakabig sang estado nga pwersa sang pangabudlay kasubong sang mga kabulig sa balay, retirado, *out-of-school* nga pamatan-on, nag-gradweyt pero wala sang masudlan nga trabaho, may deperensya sa lawas, kag mga wala nagapangita sang trabaho sa sulod sang anum ka bulan. Sa pinakaulihi nga ginpaguwa nga sarbey sang reaksyunaryo nga estado, ang "labor force participation rate" ukon porsyento sang populasyon nga edad 15 pasaka nga kabahin sa pwersa sang pangabudlay 64.8% lang sa Calabarzon kag 64.2% sa Mimaropa.

Sa mga may trabaho, sangkatlo (1/3) ang gina-kategorya nga *self-employed* ukon nagapang-empleyo sa kaugalingon. Magluwas diri, may 7% nga gina-isip sa *employed* apang wala sang sweldo ukon wala ginabayaran ang pangabudlay. Kon isahon ang duha ka kategorya, 35% ini sang pwersa sang pangabudlay nga may isip nga 3.2 milyon sa bug-os nga rehiyon. Kon idugang ini sa opisyal nga isip sang wala sang trabaho, may makahalawhaw nga isip nga 3.7 milyon nga wala sang pormal nga pangabuhian sa kubay sang 9.2 milyon nga pwersa sa pangabudlay sang Southern Tagalog. Dugang sa ila ang yara sa 1.4 milyon nga mamumugon nga *underemployed* ukon kulang sa trabaho.

Manubo nga sweldo

Ang ginaswelduhan kag may sweldo nga mamumugon sa rehiyon nagabug-os sang 64% sang pwersa sang pangabudlay nga may trabaho. Yara sa pribado nga kumpaniya ang 4.4 milyon, samtang empleyado sa gobyerno ang 777,000.

Tuman ka nubo kag indi makabuhi sang pamilya ang sweldo nga ginabayad sang kapitalista kag burukrata kapitalista sa mga mamumugon, sa pribado man ukon sa sektor publiko. Sa Calabarzon ang minimum nga sweldo sadtong Mayo 2024 ₱522 lang kada adlaw samtang ang gintalana nga makabuhi nga sweldo para sa 5 ka tawo nga pamilya ₱1,122 ang adlaw. Sa Mimaropa, makaluluoy nga ₱352 kada adlaw ang minimum nga sweldo sadtong Marso 2024, malayo sa gintalana nga makabuhi nga sweldo para sa 5 ka tawo nga pamilya nga ₱1,213. Daw patakaran na sang reaksyunaryong gobyerno ang indi makatawo nga kita sang mamumugon.

Minilyon ang mga mamumugon apang gamay nga isip lang ang organisado sa mga unyon nga mayor nga organisasyon nga magasulong sang ila kinamatarung sa makatarungan nga sweldo. Sa lista sadtong 2021-2022, sa bilog nga isip nga 34,543 nga kumpaniya sa pungsod nga may pinakanubo nga 20 ka mamumugon pasaka, 1,464 kumpaniya ukon 4.2% lang ang may rehistrado nga unyon. Mas gamay ini sa daan nga 6.3% sadtong 2018.

Terorismo ang sabat sang rehimen sa pagpakig-away sang sahing mamumugon

Ang daan nga pasista nga pagpanumpo sa pag-unyon sang mga mamumugon ginpagrabe pa sang lubos nga terorismo sang estado paagi sa pagpasar bilang layi sang Anti-Terrorism Law. Ang reaksyonaryong estado ang nagapatigayon sang terorismo batuk sa kinaandan nga pumuluyo ilabina batuk sa mga mamumugon, aktibista, mga tawo nga may makatarungan nga adbokasiya kag mga kritiko sang gobyerno. Lapnagon nga ginagamit sang mga militar, pulis kag ahensya sang estado kaangay sang NTF-Elcac ang *Red-tagging* nga nagapuntirya sa lider kag aktibista nga katapo sang unyon. Paghanda ini para patigayunon ang pagpatay, pagabdak kag pagdula sa ila. Matingkad nga halimbawa sini ang operasyon sang PNP-Calabarzon sa ginatawag nga Bloody Sunday sadtong Marso 7, 2021 nga nagpatay sa siyam ka lider kag organisador lakip ang lider-mamumugon nga si Manny Asuncion. Pagkatapos sang pila ka semana, ginpatay man si Dandy Miguel, presidente sang unyon sa Fuji Electronics sa Laguna.

Sadtong temprano nga bahin sang 2023, isa ka delegasyon sang International Labour Organization (ILO) ang nagpatigayon sang imbestigasyon sa kahimtangan sang mga unyon kag nagpahayag sang pagkundena sa dalagan sang panghuna-huna sang reaksyonaryong gobyerno nga permi ginaangot ang unyonismo sa komunismo. Halin 2016, 76 ka unyonista kag organisador ang nalista nga ginpatay sang mga pwersang pangseguridad sang estado. Bisan pagkatapos ang misyon sang ILO sa pungsod, apat pa ka mga unyonista ang gin-report nga ginpatay.

Halin sa Kalatas, Mayo 2025. AB

Kabankalan 7, mga maayo nga anak sang Negros Island

Ginhatagan sang pagsaludo sang Partido Komunista ng Pilipinas kag Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Negros Island (Apolinario Gatmaitan Command) ang pito ka Pulang hangaway sini nga napatay sa "overkill" nga armadong operasyon sang Armed Forces of the Philippines (AFP) sadtong Abril 27 sang aga sa Barangay Tapi, Kabankalan City, Negros Occidental. Napatay ang Kabankalan 7 samtang nagatungod sang bulawanon nga katungdanan sang padayon nga pagsulong sa armadong paghimakas, pagpalapad sa baseng masa kag agraryong rebolusyon sa isla.

Ang pito ka namartir amo sanday Reniel Locsin Cellon (Ka Randy), Mary Jane Magquilat (Ka Shonie), Charity Amacan (Ka Mayang), Johnrey Mejares (Ka Jai), Glenda Tinio Mejares (Ka Glendyl), Ka Pitong, kag Dee Supelanas (Ka Dahlia). Si Supelanas sadto lider estudyante sang UP-Cebu. Tatlo sa mga martir mga *senior citizen* kag may kondisyon medikal nga rason sang ila kabudlayan nga maghulag.

Sadtong Abril 29, nagtipon kag ululupod nga nagsindi sang kandila ang mga pamatan-on nga Cebuano sa University of the Philippines (UP)-Cebu agud hatagan sang pagsaludo si Supelanas. Antes nagserbe bilang Pulang hangaway, si Supelanas isa ka aktibista kag lider-estudyante. Ginpamunuan niya ang mga kampanya para sa edukasyon, sosyal nga serbisyo, demokratikong kinamatarung kag pagpakigbato sa tiraniya kag pasismo.

Nagpaabot sang pag-unong ang Partido kag BHB-Negros Island sa mga pamilya, abyan kag kaupod sang Kabankalan 7. "Samtang nagatangis, gamiton ninyo ini nga higayon agud mas nga pandayon ang rebolusyonaryong espirito, bilang pamaagi sang paglab-ot sang hustisya sa aton mga martir," suno kay Ka Marco Valbuena, upisyal sa impormasyon sang Partido.

Ginbatikos man ni Valbuena ang pagpang-insulto sang National Task Force-Elcac kag AFP sa handurawan ni Supelanas. Ginapaguwa sang mga pwersa sang estado nga siya "biktima sang manipulasyon" sang Partido kag sang BHB, sa pihak sang kamatuoran nga linibo ka pamatan-on ang nagapakigbahin kag magapakigbahin pa sa rebolusyonaryong kahublagan agud baguhon ang garuk nga sosyedad tungod sa ila pagpalangga sa pungsod.

Samtang, nagapanawagan sang imbestigasyon ang grupo sa tawhanon nga kinamatarung nga Kapatid sa pagpatay sa Kabankalan 7. Ginaduso nila ang imbestigasyon tungod duda sila kon "matuod bala nga engkwentro militar ang natabo ukon hungod nga pagpatay." Ang ginakatingalahan sang grupo nga wala man lang sang isa nga nakaluwas halin sa pito ka Pulang hangaway.

Siling sini, labi nga mas mabaskog kag superyor ang numero kag armas panglupok sang AFP batuk sa nagapahuway nga mga Pulang hangaway, apang nga-a wala na lang sila gin-aresto? "Nga-a wala sang bisan isa sa ila - ukon bisan tanan sila - ang gin-aresto kag ginpasakaan sang kaso? para mangin mga bilanggong pulitikal imbes nga tubtob katubtuban nga ginpahipos?" suno pa sa grupo. AB

Ika-52 nga anibersaryo sang NDFP, ginsaulog

DALA ANG MGA bandera sang National Democratic Front (NDF) kag mga alyado nga organisasyon sini, naglunsar sang kilat nga rali ang ginatos ka katapo sang lain-lain nga rebolusyonaryong grupo sa Divisoria sa Manila sadtong Abril 29 agud saulogon ang anibersaryo sang NDFP. Panawagan nila: "Armadong rebolusyon ang matuod nga solusyon!" Ginkomemorar sang NDFP ang ika-52 nga anibersaryo sini sadtong Abril 24.

Nagsab-it sang mga istrimer ang Christians for National Liberation (CNL) kag Revolutionary Council of Trade Unions (RCTU) malapit sa Malacañang nga may panawagan sang pagsulong sang rebolusyon.

Suno kay Elias Dipasupil, sekretaryo heneral sang NDFP, ang NDFP bilang organisasyon sang nagahiliugyon nga prente para sa rebolusyonaryong armadong paghimakas. "Samtang ginakilala ang lain-lain nga porma sang paghimakas, ginatib-ong sang NDFP ang armadong paghimakas bilang nagapanguna nga porma agud mabugras ang garuk nga mala-kolonyal kag mala-pyudal nga sistema samtang amat-amat kag tayuyon nga ginatukod ang bag-o nga sistema sa pagpauswag sang mga organo sang gahum pangpulitika sa kaumhan."

Gina-engganyo niya ang mga kaalyado nga organisasyon nga magpalapad kag magpabaskog. "Sa subong nga pangkalibutanon kag pungsodnon nga krisis, tuman ka kinahanglanon ang mga organisasyon masa para sa paghimakas sang pumuluyong Pilipino batuk sa pagpamigos kag paghimulos kag sa pagtukod sang katilingban nga nagakadapat para sa ila, nga nagaserbe sa ila mga interes," siling niya.

Nagpahayag naman sang pagpanamyaw ang lain-lain nga organisasyon halin sa lebel rehiyon tubtob pungsodnon, kag ang mga partido sa luwas sang pungsod para sa anibersaryo sang NDF. Lakip diri ang PKP, BHB, mga tsapter sang NDF sa Southern Tagalog kag Ilocos, NDF-Palawan, NDF-International, Liga ng Agham para sa Bayan, Makabayang Kilusan ng Bagong Kababaihan, RCTU, Kabataang Makabayan kag KM-Southern Tagalog, Compatriots, CNL kag Pambansang Katipunan ng mga Magbubukid.

Gintamyaw man ang NDF sang Friends of the Filipino People in Struggles (FFPS) kag mga tsapter kag organisasyon sini. Nagpatigayon ang FFPS sang mga aktibidad kag pagtipon sa lain-lain nga pungsod sadtong Abril 26 bilang pagsaulog. Nagpaabot man sang pagpanamyaw ang International Bureau sang Partido Komunista ng Turkey (TKP-ML) kag Cairde na Filipínigh Committee sang Anti-Imperialist Action Ireland.

Koresponsal

Ang wala nagakupas nga suporta sang masa

Sirom na sang kadtuan sang mga kaupod ang isa ka kalapaw ukon payag sang nagapang-uway ukon nagapangkuha sang yantok nga si Mang Nestor (indi niya matuod nga ngalan) sa dalanon sang Ilagan-Divilacan Road. Yara sa higad sang dalan ini gani ginpakamaayo nila nga hulaton ang pagtunod sang adlaw antes magkadto didto.

"Maayong gab-i!" kadungan ang lab-ot sa dulunggan nga yuhom ang gilayon nga ginpanamyaw sang mga kaupod sa iya. Wala pa lubos nakasulod sa kalapaw, gilayon nga nagtalangison si Mang Nestor kag ang solo nga "Kadua!" lang ang iya nasambit samtang padayon pa gihapon sa paghibi. Nag-guwa si Mang Nestor agud palapitan ang mga kaupod kag gin abi-abi sila sang hugot nga hakus. "Madugay kamo nga wala nakabisita. Madugay kami nga naghulat," nagakalangkag niya nga hambal samtang gin-imbitar ang mga kaupod sa sulod sang kalapaw.

Isa si Mang Nestor sa mga pungsodnon nga minoryang Agay sa Kadas (indi matuod nga ngalan sang lugar) nga gin-agawan sang duta sa ngalan sang peke nga reporestasyon nga Enhanced National Greening Program (E-NGP). Wala na siya sang makainginan tungod sa pagdumili sang DENR. Kasubong sang tanan nga pungsodnon nga minorya nga gindingutan sang duta sang katigulangan, wala siya sang kaugalingon nga duta gani ang pagpanguha lang sang yantok ang nangin palangabuhian nila nga magtiayon. Bisan trabaho-karabaw sa pagpang-uway, tuman ka gamay pa gihapon ang ila ginakita diri agud masabat ang pang adlaw-adlaw nga kinahanglanon sang pamilya.

"Wala ako naka-eskwela. Indi ako kahibalo magbasa, magsulat kag mag-isip apang mapisan ako magtrabaho. Apang bisan dugo kag balhas na kami sang akon asawa sa pagpang-uway, permi pa gihapon kami kulang kag masami pierde tungod kadamo sang ginakaltas ang *boss* namon (sa pag-uway)," masalimuot nga pagpaambit ni Mang Nestor sa mga kaupod samtang ginahatagan sila sang mainit nga kape. "Gani tuman ako ka malipayon nga nakabalik liwat kamo diri sa amon mga kaupod," nakayuhom niya nga hambal.

Masalimuot ang proseso sang paguway. Magluwas sa madamo ini sang tunok kag mabudlay butungon halin sa puno ukon sakaon agud makuha sang bilog, mano-mano pa ini nga ginapapanaug halin sa lasang. Daw mga karabaw nga nagabutong sang arado, ubos-kusog nila nga butungon ang pila ka bilog nga uway nga nakahigot sa ila hawak ukon ulo tubtob makalab-ot sa ila mga kalapaw. Gani antes pa man makakuha sang yantok, nagabale na sila para may pangbakal sang pagkaon sang pamilya kag balon sa lasang samtang nagapang-uway, dugang pa ang barat nga presyuhanay sa kada bugkos kag "pole" sang uway santo sa kadakuon sini. Kag tungod indi kahibalo magbasa kag mag-isip, masami nga ginadaya sila sa kwentahanay.

Pagbuligay sang hukbo kag masa

Manggaranon sa rebolusyonaryong inagihan kag ululupod nga paghulag ang mga mangunguma kag pungsodnon nga minorya sa baryo sang Kadas. Tuig 2000, may isyu sa lugar sang gintilawan nga palayason sila nga mga mangungua sang nagadumala sa Community-based Forest Management. Daan na ini nga may koneksyon sa pagtroso sa erya nga halos isa ka libo ka ektarya. Sang madugay na nga tiwangwang ang iya konsesyon nagpusisyon diri ang mga setler halin sa Ifugao.

Sa pagpamuno sang Partido, nagmadinalag-on ang mga mangunguma nga magiit ang ila kinamatarung nga magbungkal sang ginatalauma nila nga duta. Sa proseso napauswag ang ila lugar bilang isa ka ginakonsolida nga bahin sang baseng gerilya. May mga organisasyon nga natukod kag mga proyektong sosyo-ekonomiko kaangay sang mga komunal nga bukid sa sektor sang pamatan-on, kababaehan, mga panglakayen ukon mga tigulang kag mga panday; may gamit panguma kag pagpauswag sang *potable water system*; kag iban pa nga mga proyekto para sa kaayuhan sang mga mangunguma kag pagpasaka sang produksyon. Bisan padayon nga wala ginakilala sang reaksyunaryong gobyerno ang kinamatarung nila sa duta tungod sa kategoryang *forest land* kuno ini, kabulig ang mga kaiping nga banwa ululupod nila nga ginaatubang kag napangibabawan ang mga hambalanon mangunguma sa lugar.

Mga proyektong nagapang-agaw sang duta

Nagsugod nga magamo ang maayo nga kawsa sang mga mangunguma sang nagsulod ang peke nga programa sang reaksyonaryong gobyerno nga nagpalayas sa bug-os nga komunidad sang mga pungsodnon nga minoryang Agay, mga setler halin sa Ifugao kag kaiping nga barangay. Ini ang NGP kag ang paghimo sang Ilagan-Divilacan Road para kuno sa eko-turismo nga magtagbo sang sentro sang Isabela sa mga banwa sa baybay-dagat. Doble nga delubyo ang mga iskema nga ini sang pagpang-agaw sang duta sa mga tumandok nga gindingutan sang kinamatarung sa duta kag palangabuhian.

Sa idalum sang anay rehimen Benigno Aquino III, ginlunsar sa bug-os

Sundan sa pahina 7

Bag-o nga kumand sang AFP, pwersa sang US sa Pilipinas

Pagpasaka sang paghanda sang US sa imperyalistang gyera batuk sa China

Sa kasagsagan sang mga aktibidad sang Balikatan sadtong Mayo 1, ginanunsyo sang AFP ang plano sini nga pagtukod sang "Strategic Defense Command" sa subong nga tuig. Tukuron ang bag-o nga command agud dumalahan kuno ang ginatos ka *war games* nga ginalunsar sang US sa Pilipinas, lakip na ang Balikatan. Ang kumand nga ini ginasiling nga kuhaon halin sa subong nga Education, Training, and Doctrine Command sang AFP nga sadto pa hugot na nga nagasunod sa mga doktrinang militar sang US.

Kadungan sang pagtukod sang bag-o nga kumand sang AFP, suguran sang US subong nga tuig ang operasyon sang mga bag-o nga yunit militar sini sa Pilipinas. Una na nga nagsugod ang operasyon sang Littoral Rotational Force Luzon sang US nga permanente nga magadikit sa norte nga bahin sang isla.

Ang pagtukod sang AFP sang Strategic Defense Command kag pagtalana sang permanente nga LRF sa Pilipinas kabahin sang ginpasingki nga paghanda sang US sang gyera batuk sa China. Padayon nga ginapasingki sang US ang tensyon militar sa tunga sini kag sang China sa hungod nga pagpatigayon malapit sa Taiwan sang dalagkuan nga mga *war games*, pagpwesto diri sang mga *long-range* kag *anti-ship missile system* nga nakatuon sa mainland China, kag pag-deploy sang mga tropa kag *war ship* sa lugar nga tuman ka lapit sa Taiwan kag sa gina-awayan nga pormasyon sa South China Sea. Tayuyon ang pagtambak sang ginatos ka armas, salakyan kag iban pa nga gamit-militar sa lain-lain nga lokasyon sa Pilipinas.

Protesta kontra-Balikatan

Ginsug-alaw sang demonstrasyon sang mga pungsodnon-demokratiko nga grupo ang pagbukas sang Balikatan 40-25 sadtong Abril 21. Ginbatikos nila ini bilang magasto kag wala sang kapuslanan sa mga Pilipino. Siling nila, pagtapak ini sa sobereniya sang pungsod.

Sa halos 3-semana nga Balikatan, nalista ang presensya kag aktibidad militar sang US kag iban pa nga dumuluong nga pwersa sa Batanes, Cagayan, Zambales, Subic Bay, Bulacan, Nueva Ecija, Aurora, Cavite, Palawan, Manila City, kag Quezon City. Nagpatigayon man sang mga maniobra panggyera sa teritoryo pangkahawaan kag kadagatan sa Philippine Sea kag South China Sea. Nadiskaril sang mga aktibidad militar sang Balikatan indi lang ang kalinong sa mga komunidad, kundi ang palangabuhian sang pigado nga mangingisda kag mangunguma.

Sa Aparri, Cagayan, nagpatuman sang pagdumili sa pagpalawod sang mga mangingisda sadtong Mayo 3-4 para sa Counter Landing Live Fire. Naglab-ot sa 15,000 ka nakarehistro nga mangingisda ang naperwisyo sang pagdumili.

Sa Zambales, ginpatuman man ang pagdumili nga makapalawod sadtong Abril 25-27 sa mga banwa sang San Antonio, San Narciso, San Felipe, Cabangan, Botolan kag Subic. Liwat ini nga ginpatuman sadtong Mayo 5-6.

Bisan tubtob Mayo 9 lang ang Baliktan, magadugay pa ang mga tropang Amerikano para sa kasugpon sini nga mga aktibidad. AB

Halin sa pahina 6

nga pungsod ang National Greening Program sa syudad sang Ilagan sadtong 2011-2012. Mas pa ini nga ginpasangkad sa idalum sang rehimen Duterte nga nangin E-NGP.

Mabaskog ang pagpamatuk sang masa nga nagapuyo diri. Apang ang mabangis kag malawigon nga operasyon sang 86th IB, 502 IBde sa idalum sang direktiba kag pagpamuno sang 5th ID, wala masarangan sang masang mangunguma nga makapabilin. Napalayas ang mga mangunguma kag pungsodnon nga minorya nga gin-igo sang nasambit nga proyekto. Ginpahalin ang tanan nga mga nagapuyo sa higad karsada, kag ginbutang sila sa isa lang ka lugar nga bulnerable pa gihapon sila nga mapalayas. Ang mga estranghero nga mga manggaranon ang nagbulos nga nagpwesto sa ila sadto ginapuy-an sa pagsaka sang balor sang duta sa higad sang karsada.

Tungod diri, kolektibo nga naghulag ang mga mangunguma, pungsodnon nga minorya kag setler, nga nagdangat sa pila ka serye sang mobilisasyon, sa bulig kag giya sang mga kaupod. Naglunsar man sang mga aksyon militar ang mga yunit sang hukbo lakip ang pagdis-arma kag reyd. Ang isyu nga ini, kasugpon sang lapnagon nga pagpalayas sang NGP sa mga setler, pagpang-agaw sang duta sang mga tradisyunal nga agalon mayduta, kag pagpalayas sang lokal nga reaksyonaryong gobyerno sa pumuluyo agud hatagan dalan ang mga peke nga proyektong pang-kauswagan, ang nangin basehan sang militanteng paghulag kag paghimakas masa sa Kadas kag mga kaiping nga banwa.

Tungod sa manggaran nga rebolusyonaryong inagihan sa paghimakas sang mga masa sa Kadas, lubos ang ila pagsalig sa hukbo kag kahibalo sila nga ang rebolusyonaryong kahublagan lang ang matuod nga nagatib-ong kag nagakilala sa ila kinamatarung sa duta kag palangabuhian. Gani bisan may pila ka panahon nga wala nakabalik ang mga kaupod sa lugar, yara pa gihapon ang kainit kag kapagsik sang ila pagbaton sa hukbo. Magluwas sa suportang materyal, isa si Mang Nestor, kaupod ang iban pa ang nangin nagapanguna nga sandigan sang mga kaupod sa pag-angot sa iban pa nga masa, kag nangin kabulig nila sa pagkadto sa iban pa nga mga banwa. AB

SA MALIP-OT NGA PULONG

18.9 milyon

Pilipino ang ginasiling nga "**functionally illiterate**" ukon indi maka-intiende sang ila ginabasa. Pamatuod ini nga indi maayo ang kundisyon sang pagtuon sa mga eskwelahan tungod tuman ka kulang sang badyet sa edukasyon kag wala sang suporta sa mga manunudlo.

Pope Francis

Disyembre 17, 1936 – Abril 21, 2025

88 anyos si Pope Francis sang napatay sadtong Abril 21, 2025. Ginkilala siya sang Christians for National Liberation bilang maisog nga deboto nga nagahandum nga malab-ot sang pumuluyo sa kalibutan ang hustisya.

78.7%

sang paglapas sa mga pagsulundan sang eleksyon amo ang ***Red-tagging***.

Ginkuhaan: Vote Report PH (Abril 30, 2025)

₱3.1 bilyon

gindugang sang NEDA nga pondo sa pagtukod sang **Kaliwa Dam**, sa pihak sang grabe nga pagbatikos diri sang mga Dumagat-Remontado, tawong simbahan kag mga grupo nga maka-kapalibutan.

63%

gin-usmod sang koleksyon sang estado halin sa taripa sa bugas tungod sa mando sang rehimen Marcos nga panubuon ini halin 35% padulong sa 15%, samtang indi signipikante ang pagnubo sang presyo sang bugas sa merkado.

₱20/KILO NGA BUGAS

gimik nga ginpalupok ni Marcos sadtong Mayo 1 para makakuha sang dugang nga boto para sa iya mga kandidato. Gin-atras tungod wala sang nainto.

14,000

rider sang kumpaniyang **Move It** ang nagahana nga mawad-an sang trabaho pagkatapos nga imando sang LTFRB sa kumpaniya nga buhinan ang isip sang mga *rider* nga ini.

5 adlaw

lang ang idugay sang subsidyo para sa "₱20/kilo nga bugas" kon sakupon sini ang tanan nga 27 milyon nga nagakagutom nga Pilipino; 3 ka semana naman kon 5.6 milyon lang ang magbenepisyo.

Balayon sa pangpulitika nga pagpang-ipit

Doktrina nga CVE sang US, ginagamit sang NTF-Elcac

Kada may Pulang hangaway sang Bagong Hukbong Bayan nga halin sa sektor sang pamatan-on-estudyante nga nagakapatay sa inaway (ukon hungod nga ginapatay) sang Armed Forces of the Philippines (AFP), wala sang iban nga ginangasal ang National Task Force (NTF)-Elcac kundi ang kakinahanglanon nga sumpuon ang ideya kag panghuna-huna sang pamatan-on sa mga unibersidad. Ginasiling nila nga pamaagi ini agud punggan ang pagpakigbahin sang mga pamatan-on sa armadong paghimakas ukon ginabansagan sini nga "radikalisasyon" ukon "terrorist grooming."

Ang taktika nga ini sang AFP kag NTF-Elcac naghalin kag yara sa balayon sang doktrinang "countering violent extremism" (CVE ukon "pag-away sa mapintas nga ekstremismo") sang US. Ginakabig ang "ekstremismo" ukon mga "pinaka-grabe nga ideolohiya" ang ano man nga ideya nga ginakabig nga "pamahog" sa nagahari nga sistema. Ginatabon ang CVE sa pagsumpo sa tanan nga dagway sang pagpahayag kag pakig-away sa estado. Ginapaguwa sini nga ang "ekstremismo" ang nagaduso sa pumuluyo nga makig-away lakip ang lehitimo kag makatarungan nga pag-armas sang pumuluyo batuk sa reaksyonaryo nga nagahari nga estado. Indi simple nga mga ideya kag pagpati ang nagabunga sini, taliwas sa ginapaguwa sang CVE, kundi ang mismo kongkreto nga mga kundisyon sang pagpamigos, paghimulos kag kalakasan sang estado.

Ang doktrina kag programa nga CVE

Ang CVE una nga ginpalig-on sa idalum sang administrasyon Obama sang US sadtong 2014. Gingamit ini sadtong panahon sang kampanya kontra-Muslim ukon pagpalapnag sang Islamophobia, kag kadungan nga gintarget ang mga progresibong aktibista pangpulitika. Ginapaguwa sang doktrina nga ang mga Muslim kag mga aktibista "mapintas sa pinaka-kaibuturan."

Gingamit ang CVE para sa pagpulis kag pagpanilag sa mga lider sang komunidad para i-*profile* ukon maghimo sang laragway sang mga indibidwal base sa ila hulag ilabina sa hambalanon sang relihiyon, lahi kag pulitika. Katuyuan sini nga bantayan ang "radikalisasyon" sang mga indibidwal nga ginasiling yabe para magdangat sa "terorismo." Ginatawag man ini bilang "soft counterterrorism."

Wala pa man sang ginhimo ang indibidwal, pwede na nga bansagan nga "terorista" ang iya ugali kag dalagan sang panghuna-huna. Lapas ini sa mga sandigan nga tawhanon nga kinamatarung pareho sang kinamatarung sa pribasiya, pagpahayag, paghulag, pag-organisa kag iban pa. Nagatanum ini sang kahadlok kag nagabunga sang "self surveillance" ukon "pagbantay sa kaugalingon" agud indi masuspetsuhan, kag nagaguba sa mga komunidad.

Pagpanghalit sang CVE sa Pilipinas

Sadtong 2019, gintukod kag ginpalig-on sang gobyerno sa Pilipinas paagi sa Anti-Terrorism Council sa idalum sang Human Security Act ang isa ka National Action Plan on Preventing and Countering Violent Extremism (NAP P/CVE). Nakasulat bilang katuyuan sini ang pagdumala sa mga programa nga nagasabat sa pangpulitika, pang-ekonomiya, pagkultura, *psychosocial* kag relihiyon nga aspeto sang "radikalisasyon" nga nagadangat sa siling "mapintas nga ekstremismo."

Ginbutang ini mayor sa pagdumala sang Department of Interior and Local Government (DILG) kabulig ang iban pa nga ahensya sang gobyerno. Gintumod sang plano ang anum ka "bulnerableng sektor" nga kinahanglan sudlon agud punggan ang "radikalisasyon." Ang mga sektor nga ini amo ang komunidad, mga detenidong pulitikal kag may kaso nga "terorismo", lider-relihiyoso, unibersidad, nagagamit sang *social media, overseas* Filipino *workers* kag mga relihiyosong iskolar.

Nagatungod sang yabe nga katungdanan ang NTF-Elcac bilang nagapanguna nga ahensya nga koordineytor sang mga programa nga ginapatuman sa idalum sang plano. Nakapakete ini sa ginatawag nga "whole-of-nation approach," ang pundasyon sang pagkatukod sa ahensya. Ang NTF-Elcac ang nagapakig-estorya sa mga klaster kag mga pangrehiyon kag lokal nga task force para ipatuman ang NAP P/CVE.

Sa aktwal, nakalaragway ang plano sa pagpatuman sang Retooled Community Support Program (RCSP) sadtong Oktubre 2019 resulta sang isa ka memorandum sang DILG agud sudlon ang mga komunidad. Sa balayon man sang NAP P/CVE ginpatuman ang Enhanced Comprehensive Local Integration Program (E-CLIP) sadtong Marso 2020 para naman targeton ang "nagbalik sa sabak sang gobyerno" ukon mga nabilanggo.

Sa mga unibersidad kag eskwelahan, nagapatigayon ang NTF-Elcac kag mga ahensya sa seguridad sang estado sang mga porum, mga *lea-*

Sundan sa pahina 10

Barikada sang pumuluyong Aeta sa Mt. Pinatubo. Nagtukod sang barikada sadtong Abril 18 ang komunidad sang Aeta sa Mt. Pinatubo Sityo Tarukgan, Barangay Santa Juliana, Capas, Tarlac agud igiit ang kinamatarung nila sa duta. Pila ka tuig nga wala nabayaran sang husto ang mga tumandok sang mga ahensya sang estado sa turismo kag wala man sila ginbuligan sang NCIP. Indi makatarungan nga gin-aresto ang pila sa ila sang mga pulis kag ginpasakaan sila sang kaso nga *obstruction of public passage* kag indi otorisado nga pagsulod sa protektadong lugar.

Balik-trabaho sa Bataan. Naduso sang mga mamumugon ang pamunuan sang FCF Manufacturing Corporation nga ibalik sa trabaho ang mga ginpaidalum sini sa istatus nga "forced leave" sadtong Abril 19. Nagapanawagan ang grupo sa kumpaniya nga untaton ang ginatawag nga "paghataw sa trabaho" kag iban pa nga iskema sang pag-imbak sang hinimo nga mga produkto tungod ini ang nagatulod sang patakaran nga *forced leave*.

Parada sa dagat batuk sa *offshore wind farm* sa Ilocos. Naglunsar sang parada ang mga mangingisda sa Pagudpud sa Ilocos Norte sadtong Abril 20 agud pamatukan ang plano nga pagtukod sang BuhaWind Offshore Windfarm sa baybayon sang Pasuquin, Burgos, Bangui, kag Pagudpud. Sa tatlo ka tuig nga konstruksyon sang *wind farm*, ginadumilian nga makapalawod malapit diri ang mga mangingisda.

Hublag kontra Prime Water sa Bulacan. Naglunsar sang *noise barrage* ang lain-lain nga grupo sadtong Abril 25 agud kundenahon ang palpak nga serbisyo sa tubig sang Prime Water sa San Jose Del Monte City sa Bulacan. Sugod sang gintukod ang *joint venture* ukon sosyohanay sang Prime Water kag sang San Jose Del Monte Water District sadtong 2018, wala-tuo na ang nangin problema sang mga residente kasubong sang atrasado kag mahinay nga ilig sang mahigko kag indi pwede inumon nga tubig, kag tuman ka mahal nga balayran sa serbisyo.

Duha ka lider-masa sa Southern Tagalog, gin-abdak

NALISTA ANG DUHA ka kaso sang pag-abdak sa mga lider-masa sa Southern Tagalog sang nagligad nga duha ka semana. Magluwas diri, may yara man sang mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung ang mga soldado kag pulis sa Isabela, Quezon kag Metro Manila.

Sa Batangas, gin-abdak sang mga pwersa sang estado si Pauline Joy Banjawan, organisador sang Kadamay-Southern Tagalog nga nagapangampanya para sa Bayan Muna, sadtong Abril 26. Duha ka adlaw pagkatapos ang pagkadula, natultolan siya sa istasyon sang pulis sa Santo Tomas, Batangas.

Nahibaluan nga gin-abdak siya sang 59th IB, ginpaidalum sa isa ka adlaw nga tortyur antes gindala sa mga pulis. Ginpasakaan si Banjawan sang kaso nga *illegal possession of firearms and explosives*.

Sa Rizal, ginkuha kag ginbilanggo sang mga soldado sang 80th IB ang mangunguma nga si Jonathan del Castello sadtong gab-i sang Abril 27 sa Tanay. Suno sa biktima, ginpaidalum siya sa interogasyon kag ginpahog nga patyon sang mga soldado. Gin-akusaran siya nga ang dala niya nga pagkaon sang siya gindakup idul-ong niya sa Bagong Hukbong Bayan (BHB). Ginbuhian lang siya sang 80th IB sang kaagahon sang Abril 28.

Istraping. Sa Isabela, ginpalukpan sang mga elemento sang 502nd IBde ang lima ka pungsodnon nga minorya nga Ifugao samtang nagapangisda sadtong Abril 21 sa Sityo Sapiot, Barangay Tappa, San Mariano.Tatlo sa mga sibilyan ang gilayon nga luwas nga nakapauli samtang duha ang indi gilayon mahibaluan kon diin. Nagpangtiro man ang 86th IB sa Barangay Dicamay Dos, Jones sadtong Abril 20.

Militarisasyon. Sa Quezon, indi magnubo sa 2,000 ka soldado sang 2nd ID ang ginbubo sa focused military operation (FMO) sa apat ka barangay sa Lopez sugod sadtong Abril 21. Wala-tuo ang tsekpoynt nga gintukod sang militar kag pulis nga nagpaatrasar sa palangabuhian, pagpanguma kag hilway nga paghulag sang mga residente. Ginapangayuan sang sedula ang tanan nga mga nagaagi sa tsekpoynt.

Pagpang-ipit. Ginpunggan sa paluparan kag gindumilian nga magsulod sa Pilipinas sadtong Abril 26 si Gordon Mutch, Amerikano nga myembro sang Baltimore Committee for Human Rights in Philippines (BaltCHRP).Nagkadto sa Pilipinas si Mutch para mag-obserbar sa eleksyon 2025 kag makita ang kahimtangan sang mga Pilipino sa idalum sang rehimen Marcos. Gin-deteni siya sang Philippine Bureau of Immigration sang apat ka oras, antes siya gindeport sa US tungod sa "kontra gobyerno niya nga aktibidad."

Halin sa pahina 9

dership training, camping, hilikuton kooperasyon kag iban pa nga pagpasilabot sa mga unibersidad agud talakayon ang "radikalisasyon."

Isa ka dagway sini ang kampanyang *Red-tagging* nga naga-ipit sa kahilwayan nga manghuna-huna, mag-organisa, magpahayag kag iban pa nga kinamatarung sang mga pamatan-on. May yara man sang mga kaso sang pagpangkuha sang NTF-Elcac sang mga libro sa librarya sang mga unibersidad nga siling nagadulot sang "radikalisasyon."

Pinakalubha, ginapayaob sang militar kag NTF-Elcac ang mga administrador sang mga eskwelahan para magsunod sa ila kumpas. Sa amo sini nga balayon ginpasulod sang AFP ang isa ka kasugtanan sa kooperasyon sa University of the Philippines. Amo man ang nagapanguna nga katuyuan sang NTF-Elcac sang ginpasulod ang COCOPEA, grupo sang mga pribadong eskwelahan, bilang kabahin sang komite sini.

Lapnagon nga kahadlok kag troma ang gintuga sang doktrinang CVE sa pamatan-on kag pumuluyo. Tungod sini, madamo ang nagapangduha-duha nga magpahayag sang opinyon sa *social media* kag maghambal para sa ila sandigan nga mga kinamatarung. AB